

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség Kárász-utca 9.

Nappali-telefon . . . 305.
Éjjeli-telefon . . . 10-83.

ELŐFIZETÉSI ÁR SZEGEDEN

egész évre . K 24— fél évre . . K 12—
negyed évre K 6— egy hónapra K 2—
Egyes szám ára 10 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDÉKEN

egész évre . K 28— fél évre . . K 14—
negyed évre K 7— egy hónapra K 2-40
Egyes szám ára 10 fillér.

Kiadóhivatal Kárász-utca 9.

Kiadóhivatali-telefon . . 305.
Kiadó telefonja . . . 81.

Szeged, 1913.

II. évfolyam 83. szám.

Csütörtök, április 10.

A színház bérbeadása.

Csütörtökön fordulóhoz ér a szegedi színház sokat hányatott ügye, melyet a művészet álbarátainak sikerült az ország sajtójának állandó csipkelődése tárgyává tenniük. De a közeli szemlélők is, — ha a jelenség nem volna annyira szomorú — mulatnia kellene a színházi próféták ideges kapkodásain, véleményváltoztatásain és agyafurt ötletein, melyekkel ezt a kérdést ki akarják vonni a közvélemény ítélete alól és egy zártkörű társaság barátkozó hajlamainak tetszésétől akarják függővé tenni egy nagy város legközelebbi színházi periódusának irányítását.

Napról-napra vélemények jelennek meg, melyek legkevésbé sem akarják befolyásolni a kérdés eldöntésére hivatott köröket, de csodálatos egyértelműséggel mégis annak a véleménynek adnak kifejezést, hogy a mostani színházi igazgató szerződését meg kellene hosszabbítani pályázat kiírása nélkül. A *Délmagyarország* nem közöl ilyen ártatlan célzatosságú véleményeket, de mint mindig, úgy most is, a közönség érdekeinek szolgálatába szegődik és a legutolsó pillanatban, mikor a színház sorsa az előre leadott véleményekkel már megpecsételtnek látszik, hangsúlyozottan követeli a már nagyon is határozott formában megnyilatkozott közvéleménynek respektálását.

Teljes bizalmatlansággal tekintünk a városi tanács csütörtöki döntése elé. Ha a hatóságban megvolna a hajlandóság arra, hogy ezt a kérdést teljes tárgyilagossággal és izléssel kezelje, már régen meg kellett volna állapítani a színház bérbeadásának föltételeit. Ezt kívánta tőle a törvényhatósági bizottság nagy többsége és a szakadatlanul és hangosan sürgető közvélemény. A város hatósága azonban eredményes munka helyett azzal töltötte kedvét, hogy szimpátiájáról biztosította az önmagát többszörösen kompromittáló színügyi bizottságot, annak a botrány után lemondott tagjait akarata ellenére újból mandátummal látta el s ezáltal ismételtelen kifejezésre juttatta azt az álláspontját, hogy a színház kérdésében a nagyközönség ítélete és követelése alól emancipálni óhajtja magát.

Ez a fölfogás vezeti az intéző körö-

ket. És ennek a fölfogásnak a rendszeres érvényesülésében igazolva látjuk azt a szándékosságot, hogy a városi tanács — fölhasználva egy idejét mult, sok tekintetben hibás és föltétlenül revizióra szorult színházi szerződés rendelkezéseit, — a város társadalmának akarata ellenére kiszolgáltatassa a színházat ugyanannak a rezsimnek, melynek működéséről ha nem is megsemmisítő, de igen kevésbé hízogó kritikát mondott éveken át a sajtó és közvélemény.

Azt mondja ez a híres színházi szerződés mindjárt az első pontjában: „A mennyiben a vállalkozó színigazgató elvállalt kötelezettségeinek közmegelegedésre mindenben megfelel, a szerződést a városi tanács a színügyi bizottság indítványára további három évre meghosszabbíthatja.” Ennek a rendelkezésnek az Achilles-sarka abban az egy szóban van, hogy a színháznak *közmegelegedésre* kell működnie, tehát nemcsak olyan legalább is kétes eredményeket kell fölmutatnia, melyeknek még a létezéséről is hónapokon át vitázni lehet. A szerződésnek ez a pontja csakis abban az egy esetben lenne alkalmazható, ha a színházi igazgatás minden igényt teljesen kielégített volna, ha a város közönsége vesztésnek érezné magát, amiért az eddigi szerződés, mely annyi irodalmi és művészi gyönyörűséghez juttatta, lejáratához közeledik. Azt hisszük azonban, hogy ily egységesen kialakult közmegelegedésnek létezését senki sem merné komolyan hangoztatni.

A szerződés tehát ezzel a ponttal nem szolgáltatva ki a színház további három évének sorsát a városi tanácsnak, hanem csak módot adott neki arra, hogy egy esetleges közhangulat nyomásának engedve, a közvéleményt könnyen kielégíthesse. *De a közhangulat épen ellenkezően ítél!* És eltekintve a törvényhatósági bizottság határozatától, mellyel a bérbeadás kérdésében állást foglalt, a városi tanácsnak nem szabadna e jogával élnie már csak azért sem, mert véleményező szerve, a színügyi bizottság, véleményének pártatlanságát diszkreditálta. Erről a bizottságról meg van állapítva, hogy ellenőrző kötelességét lelkiismeretesen nem teljesítette és meg van állapítva főként az, hogy ez a

bizottság még a közvélemény ítéletének visszaadására sem alkalmas, hogy tehát létezése teljesen szükségtelen. És ennek a bizottságnak a javaslatára akarja a tanács lekötni a színházat? Hiszen magának a tanácsnak is csak a betű szószerinti értelme alapján van némi jogosultsága a kérdés felett határozni. A híres pont, a melyet fentebb idéztünk, a szavak lelkével, a kifejezés tendenciájával azt mondja, hogy a színház odaitéléséről csak maga a közvélemény van hivatva dönten, a város hatósága csupán maga a végrehajtó szerv, mert hiszen a közvéleménnyel szerződést kötni nem lehet.

Őva intjük tehát a város hatóságát, hogy a színügyi bizottság ierazkönyvein át hozzá adresszált befolyásoknak utat nyisson. Hiszen ezek a csodálatos jegyzőkönyvek maguk sem mondiák azt, hogy az eddigi színigazgató működése valami rendkívüli eredményeket mutatott volna föl. Csupán annyit hangsúlyoznak, hogy „kifogások nem merültek föl”. Istenis, merültek: számtalan helyről sürgötték a színház művészi igazgatásának lelkiismeretesebb és kielégítőbb megoldását, ezt minden elfogulatlan ember tudja és jól tudja maga a színházbajáró közönség is, mely véleményének a leghatározottabb formában adott kifejezést.

Kivánjuk a színház bérbeadását a közönség érdekeinek nagyobb megvédésével. Tessék diktálni a szerződés pontozatait úgy, amint csak az diktálhat, aki ur a maga portáján. Ne fizessen az a színházi igazgató tízezreket, — mert a város nem tekintheti a színházat jövedelmező mellékfoglalkozásnak, — hanem fizessen ezer koronát vagy fizessen egy husz koronás aranyat, de a város kiméltessék meg nyolcvanezer korona kiadási tételtől. A közönség jó kiszolgálása legyen a színigazgató működésének egyetlen direktívája, mert ez a fölfogás jobban szolgálja az üzleti vállalkozásnak is, meg a művészi színvonalnak is az érdekeit.

Ezek a meggyőződések énen először leszűrődtek már Szeged társadalmának ítéletében és kell, hogy a város hatósága az ilyen tiszta és az igazság erejével ható meggyőződések minden illetéktelen befolyással szemben is érvényre juttassa.